

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Неофункціоналістські та постструктуралістські соціологічні теорії

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 20__/20__
Семестр 3
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачі: Соболевська М.О.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(місяць, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(місяць, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробник(и): Соболевська М.О. д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о. зав. кафедри теорії та історії соціології

Малес Л.В.

Протокол № 15 від 28.08.2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – поглибити знання студентів про стан розвитку сучасної соціологічної теорії, ознайомити їх із актуальними тенденціями розвитку соціології – постструктуралізмом та неофункціоналізмом, представити перспективи розвитку сучасного соціологічного теоретизування.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки сучасної соціологічної теорії.
2. Вміти працювати з науковою літературою та періоджерелами
3. Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії

3. Анотація навчальної дисципліни:

Спешкурс спрямований на ознайомлення студентів магістратури соціологічного факультету із провідними напрямками, що сформувалися в соціології наприкінці ХХ століття – неофункціоналізмом та постструктуралізмом. Кумулятивний характер соціологічного знання обумовлює як різносторонню критику в сучасних соціологічних теоріях попередніх теоретичних здобутків, так і спроби здійснити новий синтез старих суперечностей, дати власний прогноз розвитку соціологічного знання у майбутньому.

4. Завдання (навчальні цілі):

дати розгорнуту картину ситуації в сучасному соціологічному теоретизуванні крізь призму аналізу двох провідних напрямків, що сформувалися в соціології наприкінці ХХ століття – неофункціоналізму та постструктуралізму. Але насамперед завдання курсу полягає у виробленні у студента здатності до критичної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності, спираючись на досягнення сучасної соціологічної теорії.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність операционалізувати концепти сучасних соціологічних теорій в дослідженнях суспільства (фк28)

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			
1.1	Основні принципові положення неофункціоналістської та постструктуралістської течій сучасної соціологічної теорії	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота, опитування	10
1.2	Специфіку цих течій в соціології та їх основних представників	Лекція, семінар, самостійна робота	контрольна робота	10
2.1	Працювати з бібліографією та першоджерелами, аналізувати, узагальнювати, робити порівняльну характеристику персоналій, ідей та принципів	Лекція, семінар, самостійна робота	контрольна робота	30
2.2	Використовувати фундаментальні соціологічні знання на практиці для опису й пояснення процесів розвитку теоретичного знання	Лекція, семінар, самостійна робота	Наукова стаття	50

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)			
	1.1	1.2	2.1	2.2
Самостійно сформулювати цілі, ставити конкретні завдання наукових досліджень і вирішувати їх за допомогою сучасних дослідницьких методів (прн32)	+	+	+	+
Операционалізувати концепти сучасних соціологічних теорій в дослідженнях суспільства (прн34)			+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

1. активна робота на семінарських заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – 16 балів/9 балів (8 занять по 2 максимальні бали або 1 мінімальний бал кожне)
2. виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4 – 20 балів/14 балів (2 роботи по 10 максимальних або 7 мінімальних бали за кожною)
3. Підготовка наукової публікації: РН3, РН4 – 24 балів/13 балів

- підсумкове оцінювання: письмовий іспит РН1.1, РН1.2, РН2.2 (білет містить два питання) – 40 балів (20 максимальних балів або 12 мінімальних балів за кожне питання білету). Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.

- умови допуску до підсумкового іспиту: для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – 36 балів для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольних робіт.

7.2 Організація оцінювання:

1. активна робота на семінарських заняттях – протягом семестру
2. Кр 1 з теми 1-4, РН 1.2, РН 2.1 – після теми 4
3. Кр 2 з тем 5-7, РН 2.1, РН 2.2 – після теми 7
4. Підготовка наукової публікації, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – останнє практичне заняття

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
1. Неофункціоналістські теорії в сучасній соціології				
1	Особливості формування та напрямки розвитку сучасної соціологічної теорії.	2	2	12
2	Неофункціоналізм як переосмислення парсонівської спадщини.	2	-	14
3	Неофункціоналізм: версія Дж.Александера.	2	4	10
4	Неофункціоналізм у соціології: версія Н.Лумана	4	2	10
	<i>Контрольна робота 1</i>		2	
2. Постструктуралістські соціологічні теорії				
5	Особливості постструктуралістської соціальної методології.	2	2	14
6	Постструктуралістська соціологія П.Бурдьє	4	4	10
7	Теорія структуризації Е. Гіденса	4	2	10
	<i>Контрольна робота 2</i>		2	
	ВСЬОГО	20	20	80

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Семінари – 20 год.

Самостійна робота - 80 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

- Alexander J. Theoretical Logic in Sociology. 4 vols. Berkeley: University of California Press, 1982-1984.
- Turner J. (ed.) Theory Building in Sociology: Assessing Theoretical Cumulation. Newbury Park: Sage, 1989.
- Waters M. Modern Sociological Theory. - London: Sage, 1994.
- Йоас Х., Кнебель В. Социальная теория: двадцать вводных лекций / Ханс Йоас, Вольфганг Кнебель. – СПб.: Алетейя, 2011. – 840 с.
- Ритцер Дж. Современные социологические теории (5-е издание). Москва и др.: Питер, 2002.

Додаткова:

- Александр Дж., Коломи П. Неофункционализм сегодня: восстанавливая теоретическую традицию // Социологические исследования. - 1992. - № 10. - С. 112-120.
- Барт Р. Избранные работы: семиотика, поэтика. - М.: Прогресс, 1989.
- Бурдьє П. Структура, габитус, практика // Бурдьє П. Практический смысл. - С.-Пб.: Алетейя, 2001. - С. 100-127.
- Бурдьє П. Социальное пространство и символическая власть //Бурдьє П. Начала. - М.: Socio-Logos, 1994. - С. 181-207.
- Гидденс А. Девять тезисов о будущем социологии // THESIS: теория и история экономических и социальных институтов и систем, 1993. - № 1. - С. 57-82.
- Деррида Ж. Структура, знак и игра в дискурсе гуманитарных наук //Французская семиотика: От структурализма к постструктурализму. - М.: Прогресс, 2000.
- Луман Н. Социальные системы: Очерк общей теории // Западная теоретическая социология 80-х годов. Реферативный сборник. — М., 1989. — С. 41—64.
- Луман Н. Теория общества (вариант San Foca'89) // Теория общества. - М.: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 1999. - С. 196- 236.
- Соболевська М.О. Порядок дискурсу порядку: неофункціоналізм та постструктуралізм в сучасній соціологічній теорії. – К.: Логос, 2014. – 248 с.

- Соболевська М.О. Неофункціоналістські та постструктуралістські теорії в сучасній соціології. Навчальний посібник. – К.: Дух і літера, 2010. – 164 с.
- Фуко М. Порядок дискурсу // Воля к истине: по ту сторону знания, власти и сексуальности. - М., Касталь, 1996. - С. 47-96.